

Νέα χαρτονομίσματα EURO: Μια ευκαιρία γεωπολιτικού αποτυπώματος!

Υποναύαρχος (εα) Γεώργιος ΤΣΟΓΚΑΣ ΠΝ

Ανήμερα το Αγίου Νικολάου (06/12/21) η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ανακοίνωσε την απόφασή της¹ για εξέταση σχεδιασμού νέων χαρτονομισμάτων ΕΥΡΩ, μια διεργασία από κοινού με τους Ευρωπαίους πολίτες που αναμένεται να οδηγήσει σε τελική απόφαση το 2024. Η διαδικασία εκκινεί με τη δημιουργία συγκεκριμένων και με εστίαση προς τούτο ομάδων αποτελούμενων από ευρωπαίους πολίτες οι οποίοι θα εισηγηθούν τα υποψήφια θέματα (όψεις, σχέδια) των νέων χαρτονομισμάτων. Το μήνυμα της Προέδρου της ΕΚΤ κας Λαγκάρντ είναι ηχηρό αναφέροντας ότι τα ευρωνομίσματα (που θα παραμείνει ισχυρό νόμισμα έχοντας ισχυρή ζήτηση) αποτελούν διακριτό και χειροπιαστό σύμβολο της ενωμένης Ευρώπης, ο επανασχεδιασμός τους δε, θα τα καταστήσει πλέον συναφή με τους μοντέρνους ευρωπαίους όλων των ηλικιών και υποβάθρου. Επικουρικά, ο κ. Panetta, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ επεσήμανε ότι, η βούληση είναι οι ευρωπαίοι πολίτες να τα αναγνωρίζουν ως «δικά τους νομίσματα» και θα είναι υπερήφανοι γι' αυτά. Η διεργασία τελικής απόφασης εμπλέκει τους πολίτες σε διάφορες φάσεις (επιλογή θεματικών, διαγωνισμός υποψηφίων σχεδίων, τελικό σχέδιο) μέχρι την τελική επιλογή από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ (Governing Council) το οποίο στη συνέχεια θα εγκρίνει την παραγωγή των και θα αποφασίσει για το χρόνο αυτής. Τα μέλη της συμβουλευτικής ομάδας του θέματος έχουν ήδη καθορισθεί από την ΕΚΤ, βασιζόμενα στη πρόταση της κεντρικής τραπεζής της κάθε χώρας της ΕΕ. Στα μέλη λοιπόν της εν λόγω συμβουλευτικής ομάδας ανήκουν ο καταξιωμένος καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και καλλιτέχνης (διεθνούς φήμης και καταξίωσης) κ. Κώστας Βαρώτσος² και ο εκ Κυπριακής Δημοκρατίας επίσης καταξιωμένος καθηγητής κλασικής αρχαιολογίας στο πανεπιστήμιο Κύπρου κ. Δημήτριος Μηχαηλίδης³.

Θεωρώ ότι η ανανέωση και ο εκμοντερνισμός είναι θεμιτά και επιθυμητά στοιχεία ανάπτυξης και διαχρονικότητας του κοινωνικού συνόλου και των λαών. Ειδικός στα χρηματο-οικονομικά δεν είμαι, την καινοτομία την υποστήριξα και την υπηρετήσα σε όλη μου την καριέρα και σαφώς δεν είμαι αυτός που θα τολμήσει να εκφέρει άποψη για το αν η απόφαση επανασχεδιασμού των ευρω-χαρτονομισμάτων είναι ορθή ή όχι. Κάποιες σκέψεις παραθέτω μόνο προς τους πλέον ειδικούς, για την δική τους περισυλλογή.

Μια αξία (οικονομική αξία - νόμισμα εν προκειμένω) κατά την αντίληψή μου δημιουργείται για να μείνει και όταν αυτή επιτύχει (περίπτωση του νέου σχετικά ευρώ των είκοσι ετών) δεν θα πρέπει να αλλάζει «ελαφρά τη καρδία», ειδικά όταν μιλάμε για το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα που αφορά σε ένωση χωρών και όχι σε ένα κράτος αποκλειστικά. Όταν δε το υπόψιν νόμισμα έχει καταστεί διεθνώς αναγνωρίσιμο «brand name ΕΥΡΩ⁴-EURO⁵-€» και αποτελεί μέσο διεθνών συναλλαγών εκεί είναι που θα πρέπει να δοθεί τεράστια προσοχή στην όποια επιδίωξη «εκμοντερνισμού» του.

¹ <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr211206~a9e0ba2198.en.html>

² <https://architecture.web.auth.gr/%CE%B2%CE%B1%CF%81%CF%8E%CF%84%CF%83%CE%BF%CF%82-%CE%BA%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%82/>

³ <https://www.ucy.ac.cy/dir/en/component/comprofiler/userprofile/ardemet>

⁴ <https://www.bankofgreece.gr/euro/h-istoria-toy-eyrw>

⁵ https://ec.europa.eu/info/euro-0_en

Στον ευρύτερο συλλογισμό δεν μπορεί να αγνοηθεί η απαίτηση ασφαλείας του νομίσματος και η συναφής προστασία των καταναλωτών αλλά και η διαρκής εξέλιξη της τεχνολογίας που ενδεχομένως να επηρεάζει την ασφάλεια του ίδιου του νομίσματος και των συναλλαγών, αναφορικά με τις δυνατότητες που αυτή σήμερα (δυστυχώς) προσφέρει για απάτη, παραχάραξη (fraud, counterfeiting) κλπ. Προφανώς και διακρίνεται εύκολα η απαίτηση για «ασφαλέστερα σε παραχάραξη» χαρτονομίσματα από αυτήν της επ' ευκαιρίας (ή άλλου λόγου) αλλαγής της εμφάνισης αυτών που ενδεχομένως να βάζει σε ρίσκο την αξία του «brand name» ή της προστιθέμενης αξίας (αξία άνευ χρηματικού αντικρίσματος) «good will» του νομίσματος αυτού καθ' αυτού, στη διεθνή του αναγνώριση και χρήση.

Συναφώς να επισημάνω ότι το αμερικάνικο δολάριο (ανταγωνιστικό ίσως του ευρώ), την ιστορία του οποίου δύναται κάποιος συνοπτικά να βρει στον σύνδεσμο «<https://www.uscurrency.gov/history>» δεν έχει αλλάξει (υπό το πνεύμα των ανωτέρω επισημάνσεων μου) σημαντικά την εμφάνισή του. Από την άλλη, υπό την υποστήριξη μιας στοχευμένης στρατηγικής επικοινωνίας της ΕΚΤ, το όποιο και για τον οιοδήποτε λόγο «νέο» χαρτονόμισμα του ευρώ, δύναται σύντομα όχι μόνο να ανακτήσει την «υπεραξία» του προκατόχου του αλλά και να την ξεπεράσει. Δεν αναμένω πάντως οι διαθνείς αγορές να συναλλάσσονται με κριτήρια εμφάνισης προτιμώντας το νέο «ομορφότερο» ευρώ έναντι του δολαρίου ή άλλων σταθερότερων αξιών (π.χ. χρυσού).

Χωρίς να θέλω να επεκταθώ άλλο σε πεδίο ομολογουμένως της μη εξειδίκευσης μου, θα έρθω κατευθείαν στην γεωπολιτική ευκαιρία που θεωρώ ότι προσφέρεται για εξέταση και εκμετάλλευση από την ίδια την απόφαση του επανασχεδιασμού του χαρτονομίσματος.

Πέραν των εικαστικών ζητημάτων που και οι δύο καταξιωμένοι καθηγητές είμαι σίγουρος ότι θα διευθετήσουν αξιοπρεπέστατα, θεωρώ ότι μπορούν να προωθήσουν και ζητήματα γεωπολιτικού ενδιαφέροντος της χώρας μας και της Κύπρου. Πως θα γίνει αυτό και ποια θα είναι αυτά σαφώς δεν πρέπει να απαντηθεί από ένα άτομο, πόσο δε μάλλον από την γράφοντα. Θεωρώ ότι οι δύο κύριοι, θα πρέπει να βρεθούν υπό συνεκτική εθνική πολιτική και συντονισμό με τους εμπλεκόμενους θεσμικούς φορείς (ΥΠΕΞ, ΥΠ.ΟΙΚ., ίσως ΥΠ.ΑΝ.ΕΠ, Τράπεζα της Ελλάδος, ΥΕΘΑ (ΠΝ/Υδρογραφική Υπηρεσία)) για να υποστηριχθούν, αν και όταν πρέπει, και θεσμικά κατά την εξέλιξη της όλης διεργασίας και να επιτευχθεί ο όποιος εθνικός στόχος ήθελε τεθεί.

Θεωρώντας δεδομένο ότι οι υφιστάμενοι κανόνες σχεδίασης⁶ δεν θα αλλάξουν, και αν αλλάξουν οι νέοι που θα πρέπει να συμφωνηθούν να είναι προς τις επιδιώξεις μας, θεωρώ επίσης ότι από τα υφιστάμενα «ελληνικά σύμβολα» του υπάρχοντος ΕΥΡΩ⁷ τίποτε δεν θα απολεσθεί, ιδέες προς την κατεύθυνση της επανασχεδίασης υπάρχουν αρκετές και θα αναδειχθούν κι άλλες προϊόντος του χρόνου, μα πιο σημαντικό σήμερα είναι να διαπιστωθεί, και να εκληφθεί από όλους ως τέτοια, η ευκαιρία της διαπραγμάτευσης.

Αν λάβουμε υπόψιν την υφιστάμενη σχεδίαση που πρόβαλε τις διάσημες ευρωπαϊκές γέφυρες, μια νέα ιδίας φιλοσοφίας και προσέγγισης θα ήταν με αρχαία θέατρα (πρόκληση για τους δύο κ. Καθηγητές να επιλέξουν από τα πάμπολλα ελληνικά σε Ελλάδα και Κύπρο αλλά και άλλα αντίστοιχα στις άλλες χώρες, πολλά εκ των οποίων επίσης έχουν ελληνικές ρίζες και επιρροές). Μια άλλη προσέγγιση θα εξέταζε και θα πρότεινε μορφές φιλοσόφων όπως αυτοί μεγαλούργησαν στα βάθη των αιώνων (παρόμοια φιλοσοφία σχεδιάσεως στα υφιστάμενα χαρτονομίσματα με τις γέφυρες) και να περιλαμβάνει Έλληνες που έζησαν σε

⁶ https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/euro/design_el

⁷ <https://www.mixanitouxronou.gr/ti-symvolizovn-ta-schedia-pano-sta-chartonomismata-toy-eyro/>

Ελλάδα, Κύπρο, και γιατί όχι σε Φοινίκη, Αίγυπτο, και όπου αλλού σε Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική (ιδού η γεωπολιτική σημασία του σκεπτικού μου) όπου διαχρονικά υπήρξαν ευρωπαϊές επιρροές (πλεονέκτημα και επιχείρημα υποστήριξης τέτοιων προτάσεων) και βεβαίως ευρωπαϊών φιλοσόφων της αναγέννησης και μέχρι σήμερα.

Τέλος και πλέον σημαντικό κατά την εκτίμησή μου, θα μπορούσε η πρόταση μας (την έκανα κιόλας δική μας(!)) να προβάλλει τη «θάλασσα» καταδεικνύοντας μεταξύ άλλων (έμμεσα ή αναλόγως της ευρηματικότητας και άμεσα) την ευρωπαϊκότητα του Αιγαίου και της Αν. Μεσογείου. Ας μην λησμονούμε ότι η χώρα μας κατά την προεδρία της ΕΕ το 2014, πρωτοστάτησε στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική Θαλάσσιας Ασφάλειας που υιοθετήθηκε στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων του Ιουνίου 2014 και εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον ίδιο μήνα, ενώ και στην πλέον σύγχρονη «Στρατηγική Πυξίδα» της ΕΕ η θάλασσα συνιστώσα έχει βαρύνουσα σημασία. Ας μην θεωρηθεί ακραία η προσέγγιση ελλήνων εφοπλιστών για την υποστήριξη τέτοιας πρότασης με ανάλογους πόρους που λογικά θα απαιτηθούν από τους συμμετέχοντες καθηγητές. Λαμβάνοντας υπόψιν ότι η θάλασσα που περιβάλλει την Ευρώπη, αποτέλεσε το μέσο διεξαγωγής εμπορίου, πολιτιστικής ανάπτυξης, ευφορίας και επικοινωνίας για τους περισσότερους ευρωπαίους, αποτέλεσε δε την πηγή και το δρόμο εξερευνήσεως και αποικίσεως του νέου δυτικού κόσμου, στον οποίο εδραιώθηκε ο δυτικός πολιτισμός και οι αξίες αυτού που σήμερα αποτελούν το συνδυαστικό κρίκο μεταξύ Ευρώπης και Αμερικής (σ.σ. partnerships – strategic relations). Ένα σχέδιο λοιπόν βασιζόμενο σε **φάρους της Ευρώπης** (πολλοί εξ αυτών σε Ελλάδα {η Υδρογραφική Υπηρεσία του Πολεμικού Ναυτικού δύναται να συνεισφέρει εξαιρετικά} και Κύπρο αλλά και άλλοι σε όλη την παράκτια Ευρώπη) με την κατάλληλη επιχειρηματολογία (στοιχεία μπορούν να αντληθούν από τα ανωτέρω) εκτιμώ ότι θα καταλήψει σε τέτοια πρόταση για το ανάλογο σχέδιο, που θα πείσει και ενδεχομένως να προκριθεί για το «νέο» μας ΕΥΡΩ!

Συνοψίζοντας, την απόφαση για τον επανασχεδιασμό των ευρω-χαρτονομισμάτων πρέπει να την δούμε και ως ευκαιρία γεωπολιτικής αξιοποίησης. Οι δύο Έλληνες καθηγητές έχουν όλα τα εχέγγυα για άριστη συνεισφορά. Η πολιτεία και η Κυβέρνηση οφείλουν να υποστηρίξουν τα μάλλα. Υπό όραμα, εθνική στόχευση, συντονισμό και επιχειρηματική προσέγγιση δυνάμεθα το νέο χαρτονόμισμα του ευρώ να αναδεικνύει εισέτι περαιτέρω την ελληνική επιρροή στην Ευρώπη και κατ' επέκταση στο Δυτικό κόσμο.